

Vorbereiding schets 5

Schriftgedeelte

Lukas 16:19-31

Thema

Lazarus en de rijke man

Exegese

We behandelen Lukas 16:19-31

Intro: Na een aantal verzen waarin de Heere Jezus de radicale eisen van de wet duidelijk naar voren brengt, volgt de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus. De aansluiting bij wat voorafgaat, is het best weer te geven door te kijken naar vers 15 waar de Heere Jezus zegt: '...maar God kent uw harten...'. In deze gelijkenis wordt duidelijk wat nodig is: verandering van hart en van daaruit een verandering van ons leven (Romeinen 8:4).

Vers 19 – 21 Aan het begin van deze gelijkenis worden twee mensen voorgesteld. De eerste is op het uiterlijke af iemand die leeft als een koning. In ieder geval kleedt hij zich zo. Purper en zeer fijn lijnwaad waren alleen betaalbaar voor de allerrijksten. Purper is een donkerrode kleurstof, die uit de purperslak gehaald wordt. Omdat de slakken niet veel verfstof afgeven, is de kleding die ermee gekleurd wordt erg duur. Lijnwaad is fijn geweven stof. Het leven van deze man is met een uitdrukking uit onze tijd 'één groot feest'. Toch lezen we nergens dat hij in grote, openlijke zonden leeft. Hij is een kind van het verbond, hij hoort bij het Joodse volk. Let er bij de vertelling dus op dat hij niet overkomt als iemand die in alle zonden van de wereld leeft; de enige zonde die we van hem lezen, is dat hij helemaal leeft voor zichzelf.

Voor de poort van deze man ligt alle dagen een bedelaar. Hij is arm, ziek en hulpbehoevend. Vlakbij de overdadige rijkdom ligt deze man te overleven. Hij begeert verzadigd te worden van de kruimels. Dus hij is het niet! Bij kruimels moeten we denken aan stukken brood, die door de gasten werden gebruikt om hun handen aan af te vegen en die dan vervolgens onder de tafel werden gegooid. Daarom lopen hier bij de poort ook honden, onreine beesten. Zij likken de zwerende wonden van deze bedelaar. Erger kun je er in Israël bijna niet aan toe zijn.

De tegenstelling is dus enorm. Maar let wel meteen op een belangrijk verschil. De rijke man wordt omschreven als 'een zeer rijk mens'. De bedelaar heeft een naam: Lazarus. Dit is heel opvallend, in andere gelijkenissen komen we nooit een naam tegen. Daarom heeft dat heel duidelijke een betekenis. Lazarus is de Griekse naam voor Eliëzer: God is mijn hulp. Deze naam is een geloofsbelijdenis. Niet arm of rijk zijn maar geloof, vertrouwen op God, is beslissend in je leven.

Vers 22 – 23a Beide mannen sterven. Van Lazarus staat er niet eens dat hij begraven wordt. Dat gold in Israël als een verschikking. Zo'n lot was alleen voorbestemd aan misdadigers. Maar, zegt Jezus, Lazarus wordt gedragen door engelen, thuisgehaald door God. De uitdrukking 'in Abrahams schoot' was in Jezus' tijd een gebruikelijke aanwijzing om te verwijzen naar Gods toekomst. Daar

zouden alle ware Israëlieten, en zeker martelaars, heengaan. 'In zijn schoot', of 'aan zijn zijde', was de meest eervolle plaats bij een feestmaaltijd. Daar is Lazarus nu. Thuis bij God als een geëerde gast.

De rijke man sterft ook. Hij wordt wel begraven. Bij zo iemand kun je een statiebegravenis verwachten. Maar als deze man zijn ogen opslaat – die uitdrukking wijst op gewaarwording - is hij in de hel, in de pijn. Daar is hij nu, alleen, lijdend.

Vers 23b – 26 De rijke man ziet Lazarus nu 'van verre' in plaats van zoals vroeger van dichtbij. Toen was er een mogelijkheid voor hem om iets te doen. Nu wijst dat 'van verre' op een scheiding. De man gaat er allereerst van uit dat de scheiding niet definitief is. Hij vraagt Abraham Lazarus te sturen om hem enige verlichting te geven. Let op: Hij toont zelfs nu geen spoor van inkeer. Hij blijft dezelfde op zichzelf gerichte man die hij was.

Abrahams antwoord maakt duidelijk dat de scheiding definitief is en waarom: De rijke heeft zijn deel al gehad in zijn leven (zie Psalm 17:14). Daar was het hem genoeg om van het tijdelijke te genieten. Lazarus heeft echter al het goede moeten missen; maar zijn naam blijkt waar: God is zijn hulp. Dat maakt het verschil (zie ook Psalm 17:15).

Abrahams antwoord is heel helder: Onze eeuwige bestemming wordt in dit leven bepaald.

Vers 27 – 28 Dan vraagt de rijke man iets anders. Wil Abraham Lazarus naar zijn broers sturen om te voorkomen dat zij bij hem komen? Dit wordt vaak positief opgevat. De man gunt het zijn broers niet om ook in de hel te komen. Maar in de hel is geen erbarmen. Je merkt toch ook geen enkel inzicht bij de man ten aanzien van wat hij Lazarus heeft aangedaan? De echte reden dat deze man zijn broers niet wil tegenkomen, is het feit dat in 'de plaats der pijniging' gezelschap het leed alleen maar erger kan maken. Dus ook de komst van broers.

Vers 29 Het antwoord van Abraham is zeer kort maar heel veelzeggend. De broers hebben genoeg aan Mozes en de profeten: Zijn Woord, Gods geopenbaarde wil, zoals het er op dat moment was. Je komt niet in Gods koninkrijk door spectaculaire dingen maar door gehoorzaamheid en geloof in Gods Woord. Maar als iemand opstaat uit de dood? In het antwoord van Abraham grijpt de Heere Jezus als het ware vooruit op Zijn eigen opstanding én de reactie van de Joodse leiders daarop. Wie niet wil luisteren naar Mozes en de profeten zal ook het wonder van de opstanding wegedeneren of naast zich neerleggen. Geloven in de Heere Jezus is ook niet allereerst geloven in een wonder. Het is erkenning dat in de opgestane Heere Jezus Gods Woord, de wet en de profeten tot vervulling zijn gekomen.

Tot slot: Vanuit deze gelijkenis worden nogal eens vergaande conclusies getrokken die in strijd zijn met het geheel van de Bijbelse boodschap. Dat kan gemakkelijk gebeuren als je vergeet dat dit een gelijkenis is die Jezus vertelt om één specifiek punt duidelijk te maken. Daarom als afsluiting kort iets over welke conclusies in ieder geval niet terecht zijn en vervolgens waar het wel om draait.

- Het is niet zo dat je vanuit deze gelijkenis mag concluderen dat armen in de hemel komen alleen omdat ze arm zijn.

- Het is ook niet zo dat Jezus zegt dat rijk zijn per definitie fout is. We komen in deze gelijkenis ook Abraham tegen. Die was ook rijk, maar toch was hij een kind van God en mag hij bij de Heere zijn.
- Jezus vertelt deze gelijkenis niet om ons aan het `filosoferen` te brengen over contact tussen de hemel en de hel.

Het gaat wél om onze houding tegenover 'Mozes en de profeten' en van daaruit tegenover Hem in Wie die wet en profeten vervuld zijn. Laten we ons gezeggen of overreden?

Van daaruit stelt deze gelijkenis ons de vraag naar onze houding tegenover de arme aan onze 'poort'. In die houding wordt zichtbaar wat er leeft in ons hart.

De waarschuwing van deze gelijkenis is: Wie dit leven en het genieten er van meer waardeert dan de gehoorzaamheid aan Jezus, zal ooit zijn ogen opslaan in de hel en dan horen: 'je hebt je deel gehad.'

Geloofsleer

- HC Z 22, vraag 57   De troost van de opstanding
- DL 1, art. 4,5   Dood en leven

Gebedspunten

- Rijkdom geeft veel verleiding. Bid om bescherming.
- Bid om bewaring voor tegenslag en ziekten.
- Bid voor dak- en thuislozen en voor degenen die werkzaam zijn onder deze mensen.
- Bid voor de kinderen dat zij alleen de hulp van de Heere verwachten.
- Iedereen moet sterven, dat is alleen mogelijk als je geborgen bent in Christus. Bid om geloof in de Zaligmaker.

Psalm- en liedlijst

Psalmen	16 : 6	<i>Gij maakt eerlang mij `t levenspad bekend</i>
	17 : 7	<i>Red mij van hen, die `t ruim genot</i>
	17 : 8	<i>Maar (blij vooruitzicht, dat mij streelt!)</i>
	73 : 12	<i>`k Zal dan gedurig bij U zijn</i>
	73 : 13	<i>Wien heb ik nevens U omhoog?</i>
	73 : 14	<i>Wie, ver van U, de weelde zoekt</i>
Liederen	ZB	<i>Vaste Rots van mijn behoud</i>
	ZB	<i>Wees ook jij een discipel</i>

ZB *Wees mij genadig, o God*
ZB *Welzilig, de man die niet wandelt*
ZB *Zoekt eerst het Koninkrijk van God*

Verwerken = leren

1 Samuel 2: 7 De HEERE maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert, ook verhoogt Hij.

Introductie op de vertelling

Stel je voor: Je doet mee aan een wedstrijd en met de eerste prijs kun je 1000 euro winnen, de tweede prijs is 750 euro en de derde prijs is 500 euro. Jij wint de eerste prijs. Wat zou je met dat geld gaan doen? Ben je dan ook echt gelukkig?